

JAVNA AGENCIJA ZA RAZISKOVALNO DEJAVNOST
REPUBLIKE SLOVENIJE

**Poročilo o Javnem razpisu za sofinanciranje raziskovalnih
projektov za leto 2012 (razpis v letu 2011) z analizo rezultatov**

Ljubljana, 21. 6. 2013
Št.: 6316-8/2011-4166

1. Postopek javnega razpisa

Javna agencija za raziskovalno dejavnost Republike Slovenije (v nadaljnjem besedilu: ARRS) je na podlagi:

- Pravilnika o postopkih (so)financiranja, ocenjevanja in spremljanju izvajanja raziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 4/11 in 72/11)
 - Pravilnika o kriterijih za ugotavljanje izpolnjevanja pogojev za vodjo raziskovalnega projekta (Uradni list RS, št. 41/09 in 72/11)
 - Pravilnika o delovanju stalnih in občasnih strokovnih teles za področje raziskovalne dejavnosti (Uradni list RS, št. 41/09 in 72/11)
 - Metodologije ocenjevanja prijav za razpise, št. 6319-1/2011-4, z dne 25.07.2011
- dne 24. 10. 2011 objavila Javni razpis za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2012 - razpis v letu 2011 (v nadaljevanju: javni razpis).

Na javni razpis je prispelo 1067 prijavnih vlog, od tega 73 prijav prijaviteljev, ki so bili skladno z metodologijo obveščeni o možnosti avtomatične uvrstitve v II. fazo javnega razpisa. Od skupnega števila prijav na javni razpis jih 47 ni izpolnjevalo razpisnih pogojev, pri dveh prijaviteljih pa je bil postopek ustavljen.

Občasno strokovno telo je pregledalo predloge za prerazporeditev projektov na druge vede oziroma področja, ki so jih skladno z metodologijo podali člani Znanstvenih svetov ved ARRS in izmed 14 predlogov potrdilo 12 predlogov za prerazporeditev na druga področja. Skladno s predpisano metodologijo ocenjevanja je bila vsaka prijava poslana v ocenjevanje dvema tujima recenzentoma iz nabora recenzentov, ki ga je sprejel Znanstveni svet ARRS (v nadaljevanju: ZSA) in ki ju je k posameznim prijavam določilo občasno strokovno telo. Ocenjevanje prijav je potekalo skladno z metodologijo, ki podrobno opredeljuje elemente, kriterije in kazalce ocenjevanja ter določa merila in način ocenjevanja prijav.

V dneh od 26.3.2012 do 28.3.2012 je panel, ki so ga sestavljali člani občasnega strokovnega telesa in člani panela iz tujine, obravnavalo rezultate ocenjevanja 945 prijav. Občasno strokovno telo je pripravilo predlog prednostnega seznama prijav raziskovalnih projektov, ki se uvrstijo v II. fazo izbora prijav. ZSA je na seji dne 2. 4. 2012 obravnaval predlog prednostnega seznama prijav raziskovalnih projektov, ki se uvrstijo v II. fazo. Na podlagi predloga ZSA je direktor ARRS dne 10. 4. 2012 sprejel sklep o izboru 322 prijav (od tega 72 na podlagi predizbora in 250 na podlagi ocenjevanja) za II. fazo javnega razpisa in zavrnitvi 696 prijav. Na podlagi ugovora je bila s sklepom Upravnega odbora ARRS z dne 16. 5. 2012 v II. fazo ocenjevanja uvrščena še ena prijava, tako, da je bilo v II. fazo ocenjevanja uvrščenih 323 prijav predlogov raziskovalnih projektov, zavrženih pa 695 prijav.

V II. fazo javnega razpisa izbrani prijavitelji so bili z obvestilom o sklepu z dne 12. 4. 2012 pozvani, da oddajo razširjeno prijavo predloga projekta. Spletni portal za prijavo je bil odprt od 3. 5. do 7. 6. 2012. Od 323 upravičencev, ki so se uvrstili v drugo fazo ocenjevanja, je bilo oddanih 317 pravočasnih in popolnih prijav. Prijave so bile poslane recenzentom v ocenjevanje. V skladu z Metodologijo ocenjevanja prijav za razpise št. 6319-1/2011-4 (v nadaljevanju: metodologija) so vsako prijavo ocenjevali trije tuji recenzenti.

Vsak prijavitelj projekta je po zaključku ocenjevanja prejel vse ocene predloga projekta (število točk po posameznih elementih ocenjevanja) in mnenje recenzentov. ARRS je prijavitelje pozvala, da v določenem roku vodje projektov pošljejo svoj komentar - odziv na ocene in mnenja recenzentov. V dneh od 5. 11. do 8. 11. 2012 je na panelu občasno strokovno telo skupaj s tujimi panelisti v prisotnosti opazovalcev (predstavnikov znanstvenih svetov ved) obravnavalo vse predloge projektov, od tega po vedah: na področju naravoslovno-matematičnih ved 67, tehniških ved 76, medicinskih ved 44, biotehniških ved 46, družboslovnih ved 49 in humanističnih ved 35. Ocenjevanje prijav je potekalo skladno z metodologijo, ki podrobno opredeljuje elemente, kriterije in kazalce ocenjevanja ter določa merila in način ocenjevanja prijav in javnim razpisom.

Panel je obravnaval utemeljitve ocen (komentarje) recenzentov in mnenja (odziv) prijaviteljev na pisne ocene oziroma komentarje recenzentov. Panel je posebej obravnaval predloge projektov, pri katerih se je ocena recenzentov razlikovala za 10 in več odstotkov od povprečja ocen recenzentov. Na podlagi dokumentacije se je panel odločal, ali povprečje ocen realno odraža vrednost predloga projekta, ali je skladno z metodologijo eno oceno izločil in upošteval povprečje preostalih dveh ocen. Panel je na podlagi končnih ocen razvrstil predloge projektov ob upoštevanju razpoložljivih kapacitet po znanstvenih vedah in področjih, opredeljenih v metodologiji, in določil javnega razpisa pripravil predlog prednostnega seznama prijav, vključno s predlogom višine dodeljenih finančnih sredstev, ki ga je občasno strokovno telo posredovalo v sprejem ZSA.

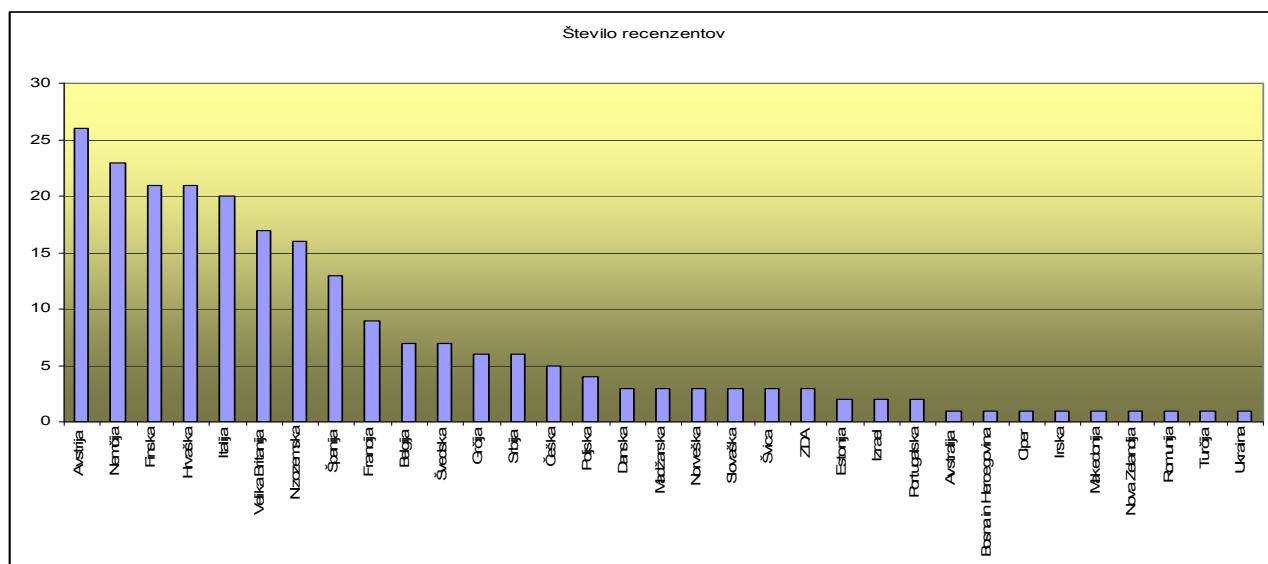
ZSA je dne 26. 11. 2012 obravnaval predlog prednostnega seznama prijav raziskovalnih projektov, posredovanega s strani občasnega strokovnega telesa, in sprejel Sklep o predlogu izbora prijav za (so)financiranje raziskovalnih projektov na podlagi Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2012 - razpis v letu 2011 (druga faza ocenjevanja). Na podlagi predloga ZSA je direktor ARRS sprejel sklep o izboru prijav za (so)financiranje raziskovalnih projektov na podlagi Javnega razpisa za (so)financiranje raziskovalnih projektov za leto 2012 - razpis v letu 2011 (druga faza ocenjevanja). V financiranje je bilo sprejetih 139 projektov, zavrženih pa 178 prijav.

Postopek javnega razpisa se je zaključil z obravnavo ugovorov na rezultate javnega razpisa. Upravni odbor ARRS je na 2. redni seji dne 11. 3. 2013 in na 1. izredni seji dne 22. 5. 2013 odločal o ugovorih. Na podlagi pritožbenega postopka sta bili v sofinanciranje uvrščeni še dve prijavi. V okviru II. faze javnega razpisa je bilo tako v sofinanciranje sprejetih 141 prijav projektov, zavrženih pa 176 prijav. Javni razpis je bil realiziran (letna vrednost odobrenih projektov) v višini 11.650.000 EUR, kar je v skladu s predvidenim okvirnim letnim obsegom sredstev za realizacijo javnega razpisa v višini 11 mio EUR ter razpoložljivimi sredstvi v proračunu Republike Slovenije in finančnem načrtu ARRS, kot je bilo predvideno v javnem razpisu.

2. Ocenjevanje - tuji recenzenti in člani ocenjevalnega panela

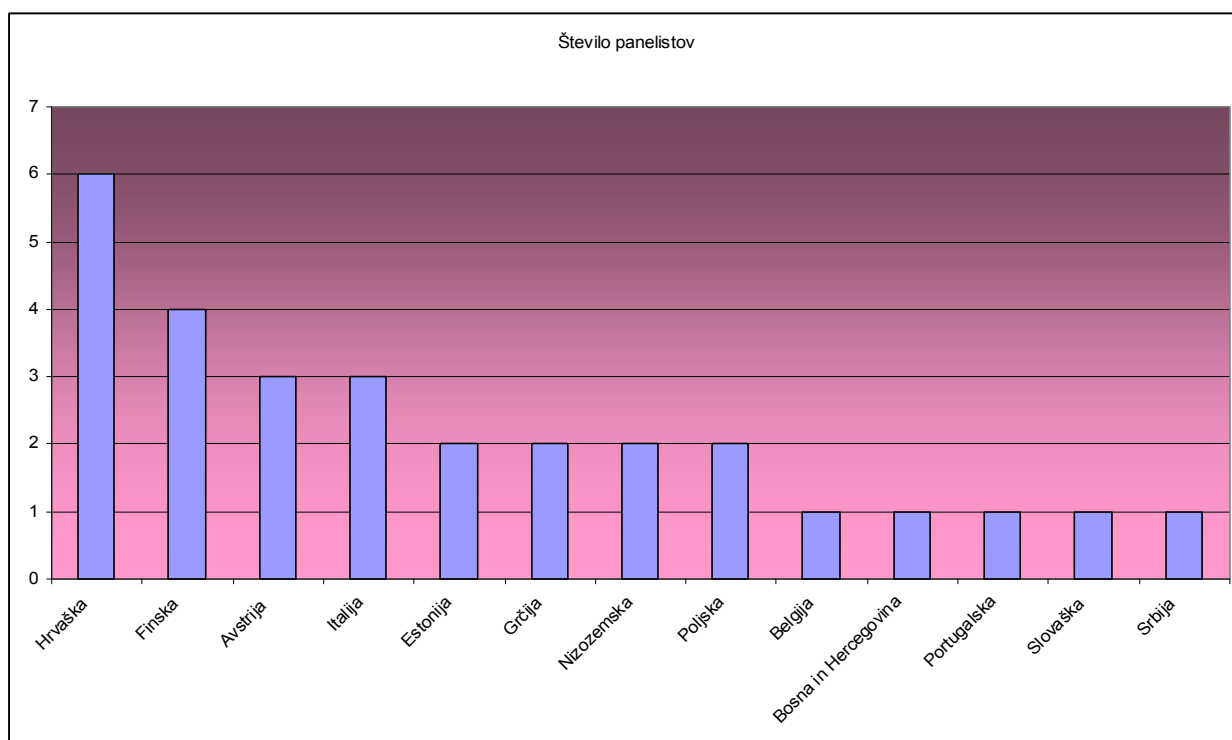
Glede na to, da so vsako prijavo v II. fazi javnega razpisa ocenjevali trije recenzenti, je sodelovalo veliko število tujih recenzentov. Največ recenzentov je bilo iz Avstrije, Nemčije Finske, Hrvaške in Italije (glej graf št. 1).

Graf št. 1: Recenzenti v II. fazi (skupno 234) – po državah

Podobna struktura glede na nacionalno pripadnost je bila značilna tudi za tuje člane panela v II. fazi javnega razpisa (glej graf št. 2).

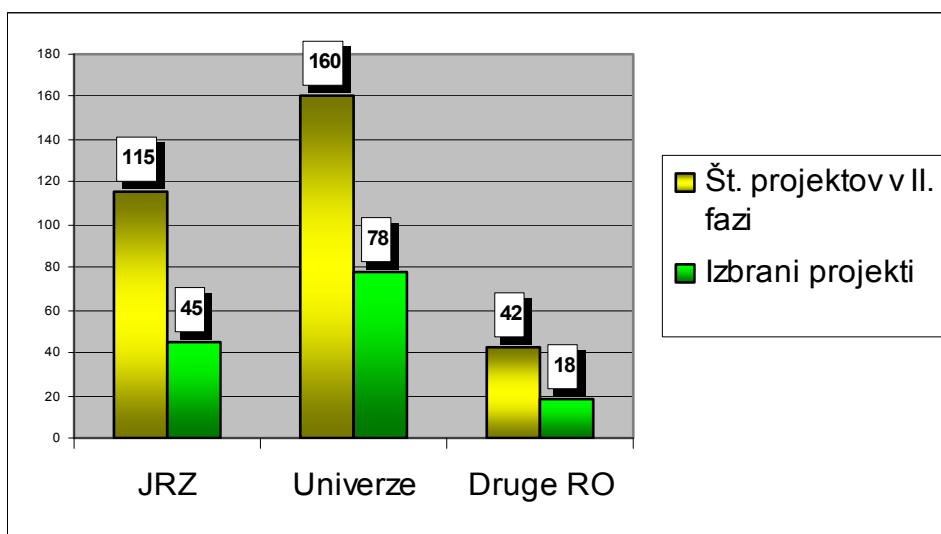
Graf št. 2: Tuji člani ocenjevalnega panela v II. fazi (skupaj 29) – po državah

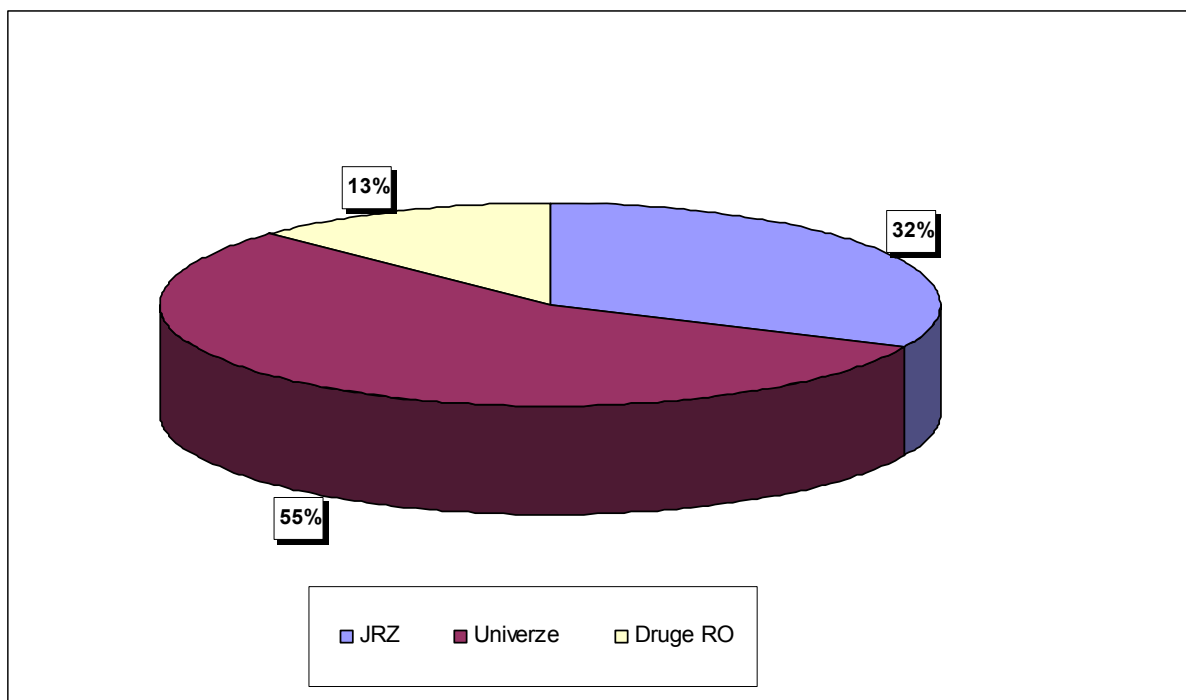
3. Izbrani projekti glede na status prijavitelja (vrsta raziskovalne organizacije)

Izmed 317 prijav, ki so bile oddane v II. fazo javnega razpisa in so izpolnjevale razpisne pogoje, je bilo največ prijav s strani univerz. Struktura izbranih projektov glede na status prijavitelja je bila v primerjavi s strukturo prijav, ocenjevanih v okviru II. faze javnega razpisa, zelo podobna (glej grafa št. 3 in 4).

Graf št. 3: Število projektov v II. fazi in število izbranih projektov - po tipih RO

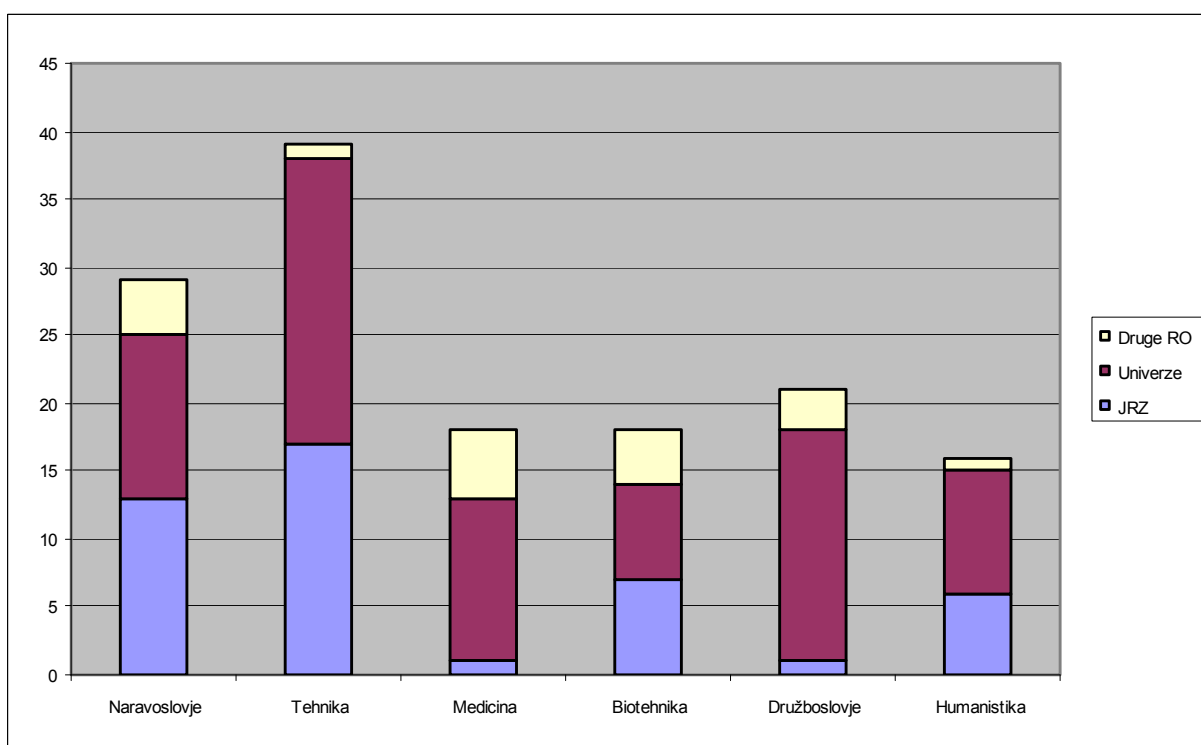

Graf št. 4: Izbrani projekti - deleži v skupnem številu projektov po tipih RO

Iz grafa št. 5 je razvidno, da je delež projektov, dodeljenih javnim raziskovalnim zavodom, najmanjši na področju medicine in družboslovja in se z deležem univerz izenači na naravoslovju in biotehniki. Največji delež projektov, ki so ga pridobile raziskovalne organizacije, ki ne spadajo med javne raziskovalne organizacije (to je univerze in javni raziskovalni zavodi), je na področju medicine.

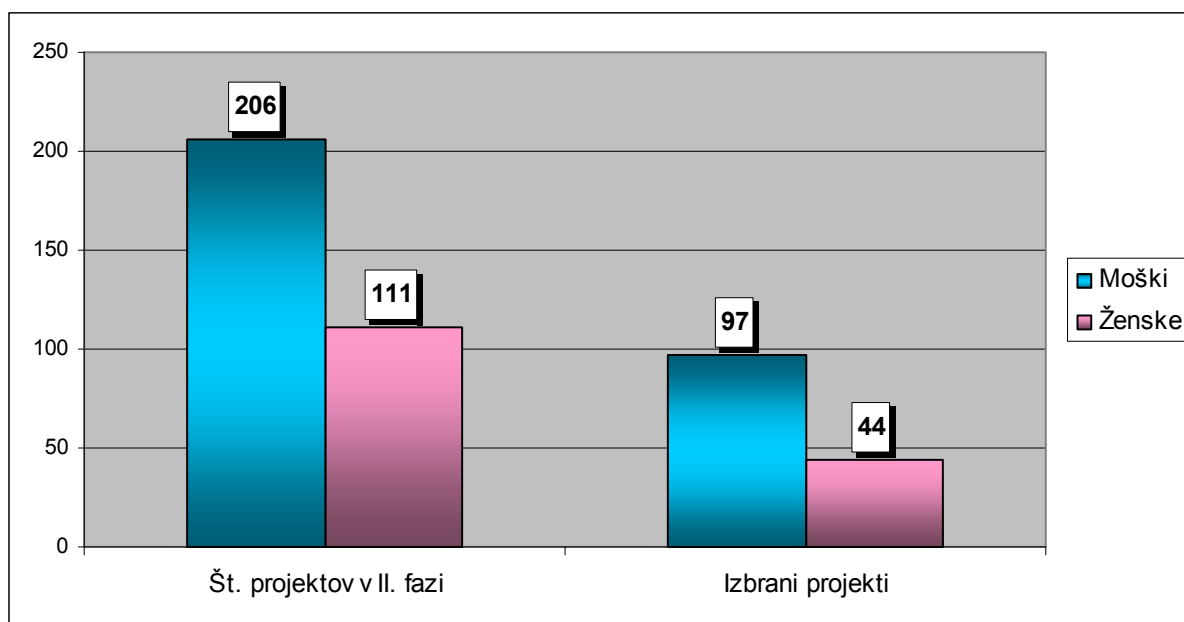
Graf št. 5: Izbrani projekti – po tipih RO po vedah

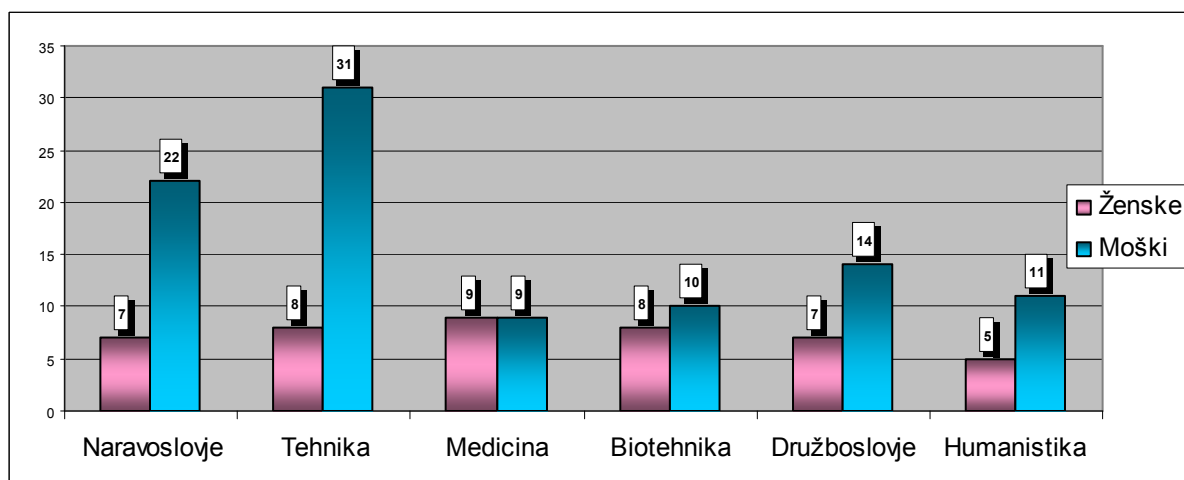
4. Izbrani projekti glede na spol vodje raziskovalnega projekta

Izmed vseh odobrenih projektov je približno ena tretjina projektov takih, ki jih vodijo raziskovalke. Podobno razmerje je bilo tudi med vsemi prijavljenimi projekti v II. fazi javnega razpisa (glej graf št. 6). Največji delež raziskovalk med vodji izbranih projektov je na področju medicine (enako število moških in žensk, izbranih vodij projektov), najmanjši pa na tehniki (glej graf št. 7).

Graf št. 6: Število izbranih projektov glede na spol vodje projekta

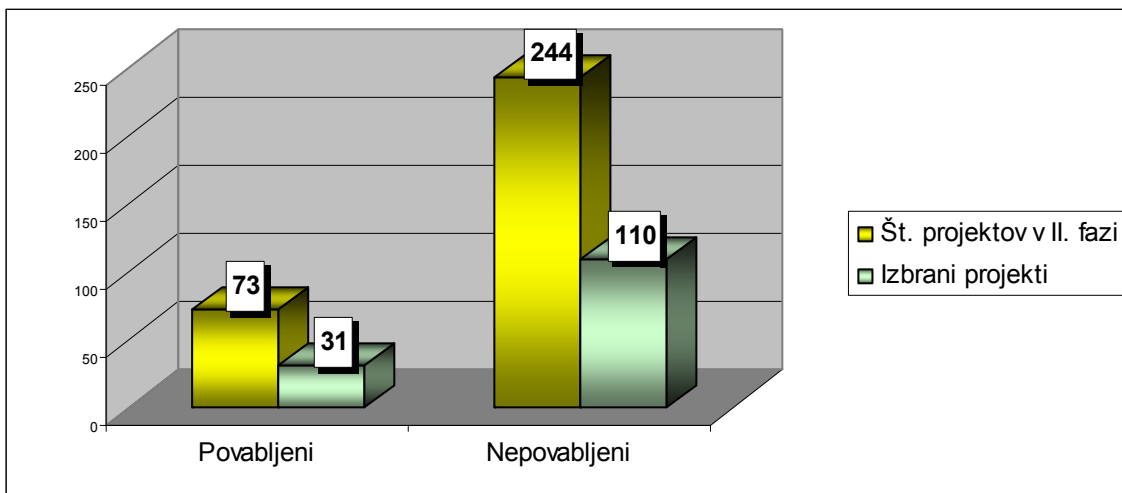
Graf št. 7: Izbrani projekti glede na spol vodje projekta (delež raziskovalk med izbranimi vodji) – po vedah

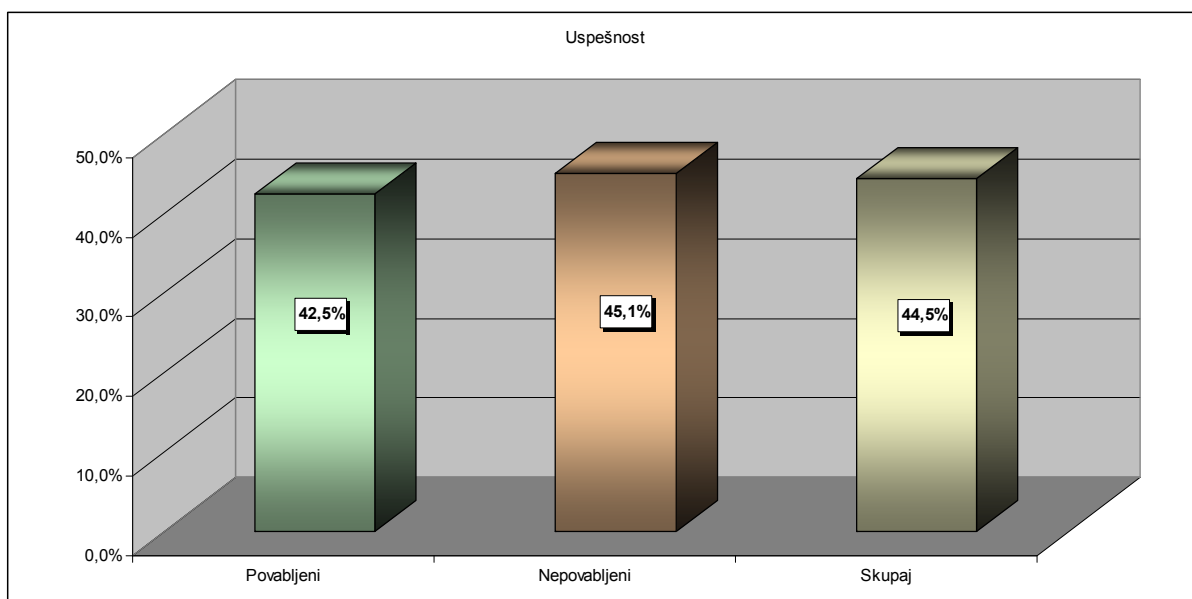
5. Izbrani projekti ob upoštevanju statusa vodje projekta, neposredno povabljenega v II. fazo javnega razpisa

Del prijaviteljev je bil lahko skladno z metodologijo javnega razpisa na podlagi povabila neposredno uvrščen v II. fazo javnega razpisa. Iz grafa št. 8 je razvidno, da je delež vabljenih raziskovalcev med izbranimi projekti (22 %) zelo podoben deležu vabljenih raziskovalcev med vsemi prijavi v II. fazi javnega razpisa (23 %). Navedeno pomeni, da so bili raziskovalci, ki so morali oddati prijavo že v I. fazi javnega razpisa, v II. fazi javnega razpisa nekoliko uspešnejši (45 % uspešnost) od raziskovalcev, ki so bili na podlagi povabila neposredno uvrščeni v II. fazo javnega razpisa (43 % uspešnost) - glej graf št. 9.

Graf št. 8: Število projektov glede na status prijaviteljev (povabljeni v II. fazo)

Graf št. 9: Uspešnost prijav projektov v II. fazi (povabljeni in nepovabljeni raziskovalci)

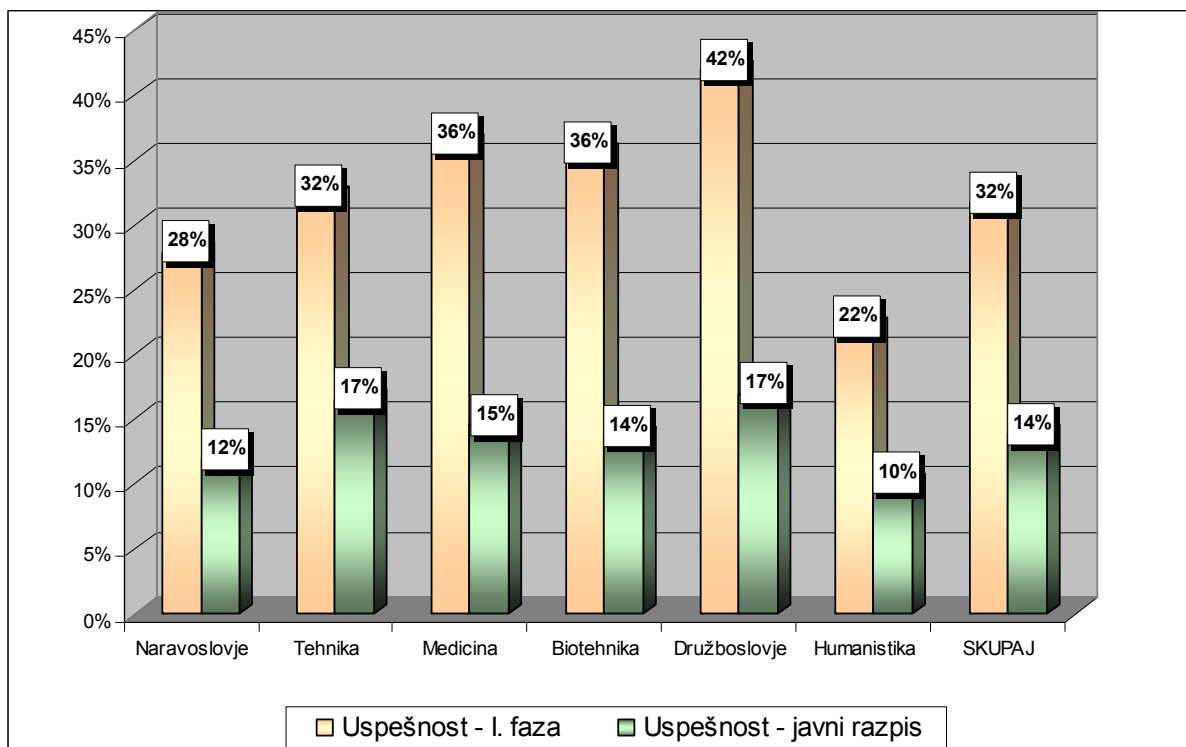
6. Uspešnost prijav na javni razpis po vedah

Uspešnost prijav je bila v I. fazi javnega razpisa v povprečju 32 %, saj je bilo izbranih 323 projektov izmed 1020 prijav, ki so bili prijavljene v I. fazo javnega razpisa in so izpolnjevale razpisne pogoje. V tem pogledu so bili najbolj uspešni projekti s področja družboslovja (42%), najmanj pa projekti s področja humanistike (22%). Na navedena razmerja je poleg števila prijav vplivala predvsem predvidena višina sredstev, namenjena posameznih vedah, izračunana ob upoštevanju sproščenih sredstev zaradi zaključenih projektov v letu 2013. V II. fazi javnega razpisa je bil delež izbranih projektov (141 prijav) med vsemi projekti, prijavljenih v II. fazo (317 prijav), v povprečju 44 %. Končna uspešnost prijav na javni razpis (delež izbranih projektov po obeh zaključenih fazah (141 prijav) v številu prijav, ki so bile oddane v I. fazi javnega razpisa in so izpolnjevale razpisne pogoje – 1020 prijav) je znašala v povprečju 14%. Najmanjši delež izbranih projektov glede na prijave v I. fazi z izpolnjenimi pogoji je bil na področju humanističnih ved (10%), največji (17%) pa na področju tehničnih in družboslovnih ved (glej tabelo št. 1 in graf št. 10).

Tabela 1: Število prijav v posameznih fazah javnega razpisa in število izbranih projektov

Veda	Št. prijav - I. faza	Št. prijav - II. faza	Št. izbranih projektov
Naravoslovje	244	67	29
Tehnika	236	76	39
Medicina	124	44	18
Biotehnika	132	46	18
Družboslovje	124	49	21
Humanistika	158	35	16
SKUPAJ	1018	317	141

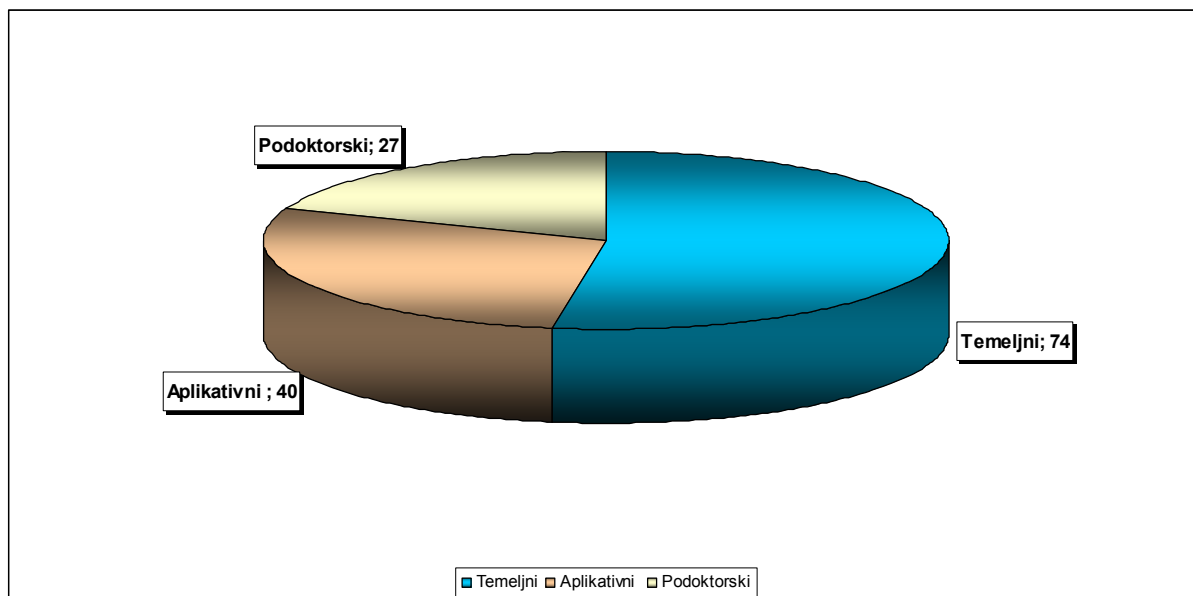
Graf št. 10: Uspešnost prijav projektov v II. fazi in v celotnem javnem razpisu- po vedah

7. Izbrani projekti glede na tip projekta

Izmed 141 izbranih projektov je bilo največ temeljnih projektov (74). Izbranih aplikativnih projektov je bilo 40, podoktorskih projektov pa 27.

Graf št. 11: Izbrani projekti - po tipih projektov

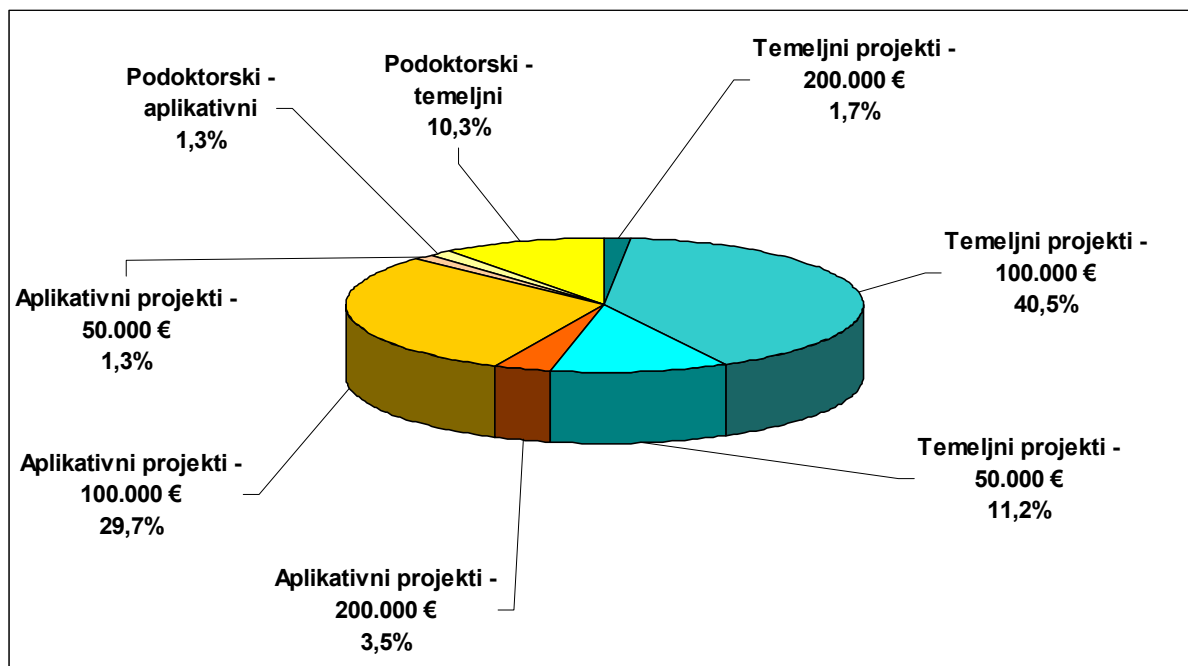
Med izbranimi projekti so bile tri prijave (na področju naravoslovnih, tehničnih in biotehničnih ved), ki so prijavi skupno prijavo s so-prijavitelji na razpisu avstrijske agencije FWF, skladno z določili sporazuma o vodilni agenciji, sklenjeni med FWF in ARRS.

Na javnem razpisu so bili skladno z določili javnega razpisa, da ARRS izbere najmanj tri večje projekte v vrednosti 200.000 € letno, izbrani trije večji projekti, in sicer:

- dva projekta v sklopu prioritete "večji aplikativni projekt za področja z najvišjo rastjo pridobljenih sredstev iz gospodarstva ali največjimi pridobljenimi sredstvi iz gospodarstva v razmerju na vložena sredstva ARRS", od tega:
 - en projekt na področju tehničnih ved (električne naprave)
 - en projekt na področju biotehničnih ved (rastlinska produkcija)
- en projekt na področju medicine v sklopu prioritete "večji temeljni projekt, ki ga vodi izjemen uveljavljen slovenski raziskovalec, ki dela v tujini vsaj pet let in se vrača v Slovenijo"

Vrednostno gledano je bil med izbranimi projekti največji del sredstev namenjen za temeljne raziskovalne projekte v letni višini sredstev 100.000 € (40,5 % sredstev) - glej graf št. 12.

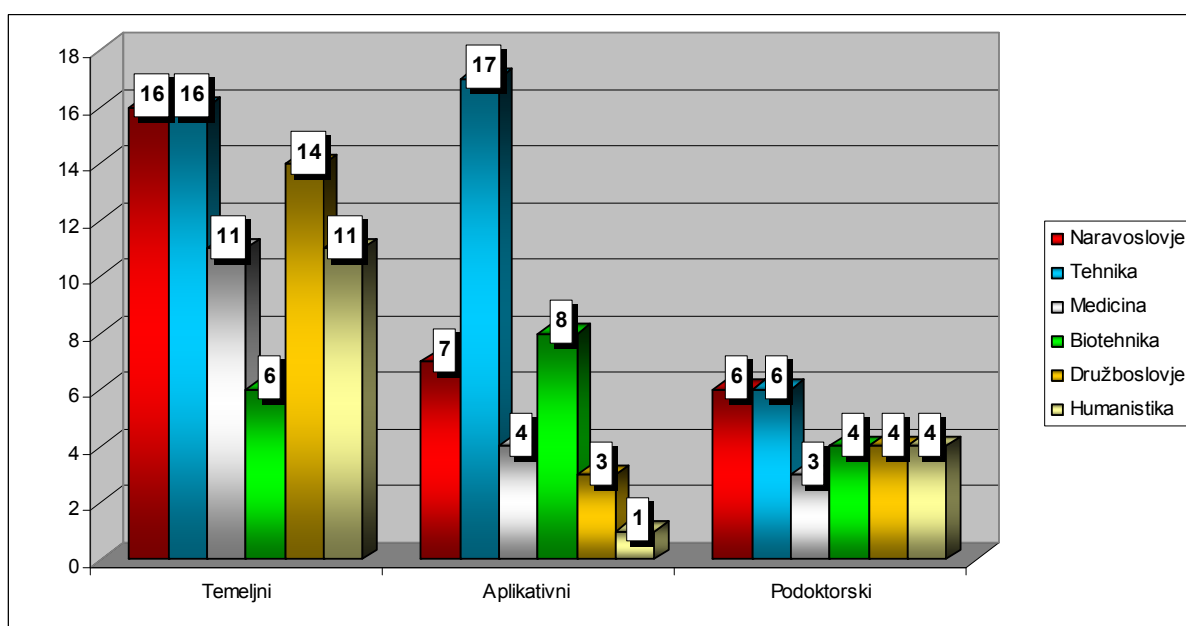
Graf št. 12: Deleži sredstev za posamezne tipe projektov v skupni vrednosti izbranih projektov

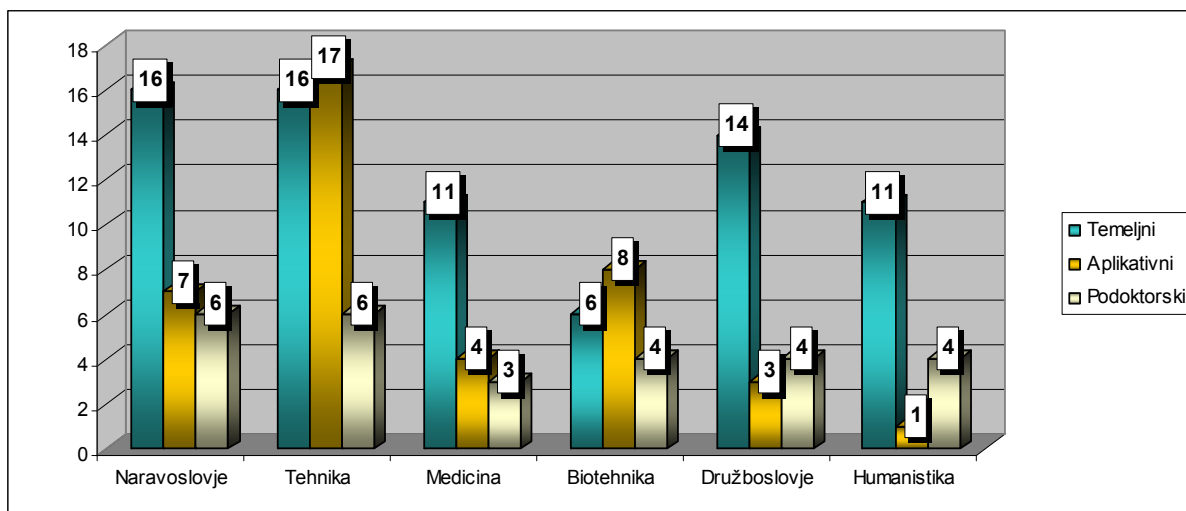
Iz grafa št. 13 je razvidno, da je bilo največ temeljnih in podoktorskih projektov odobrenih na področju naravoslovnih in tehniških ved, med tem, ko je bilo pričakovano največ aplikativnih projektov odobrenih na področju tehniških ved.

Gledano po vedah, je bilo na področju naravoslovnih, medicinskih, družboslovnih in humanističnih ved odobrenih največ temeljnih projektov, na področju tehniških in biotehniških ved pa največ aplikativnih projektov (glej graf št. 14).

Graf št. 13: Izbrani projekti po tipih projektov – glede na vedo

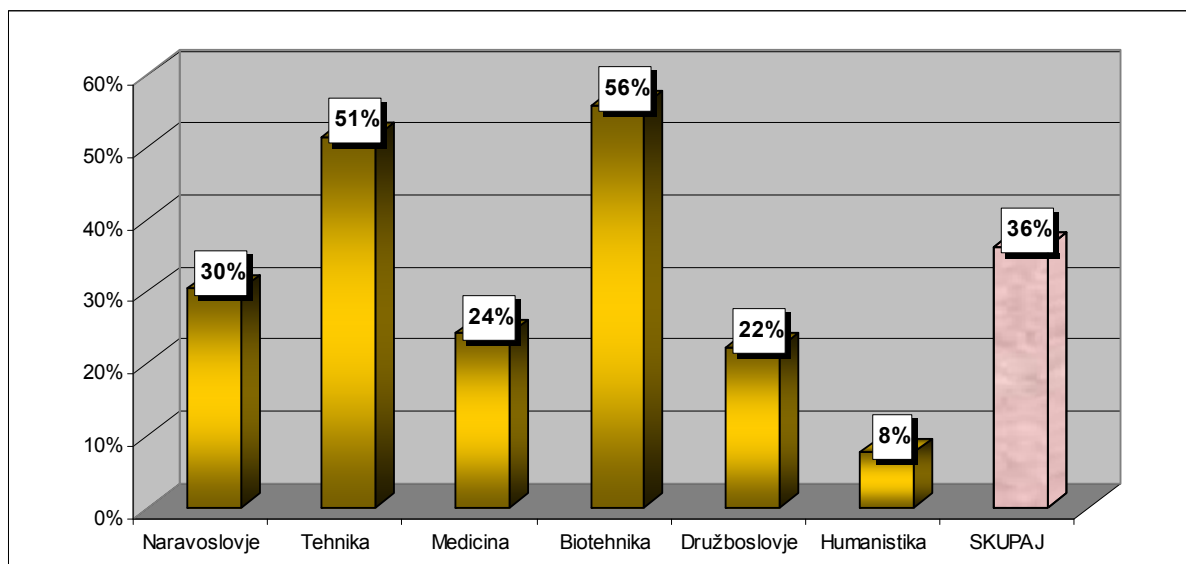
Graf št. 14: Izbrani projekti po vedah projektov – glede na tip projektov

8. Deleži posameznih tipov projektov med izbranimi projekti

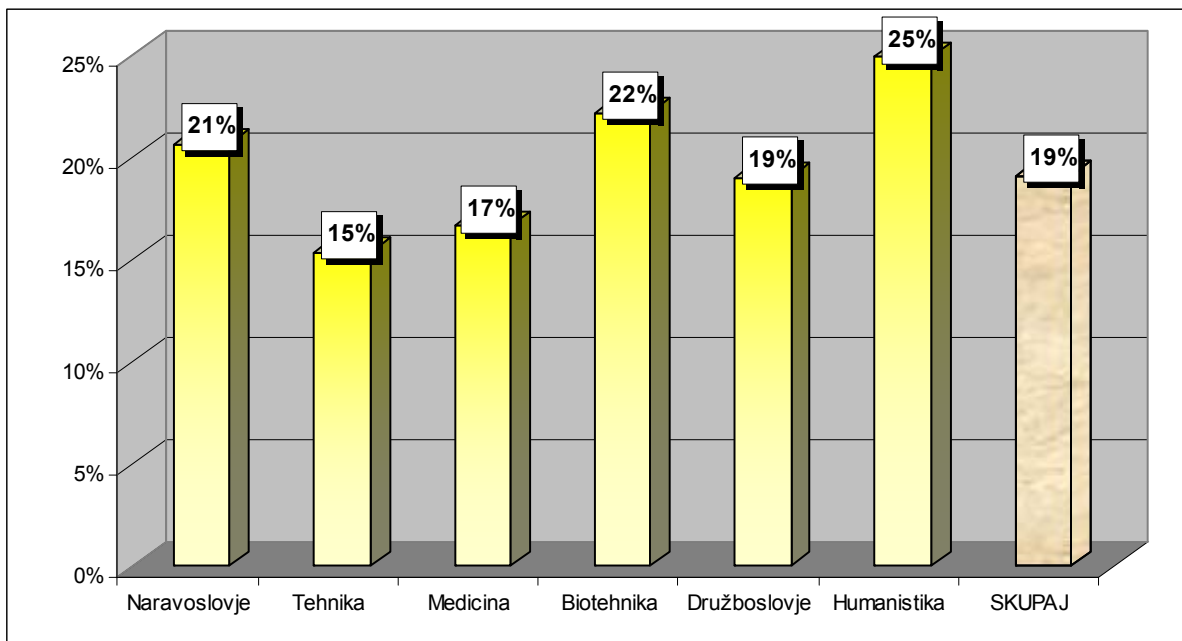
Iz grafa št. 15 je razvidno, da je delež sredstev za aplikativne projekte na tehniki presegel predvideni 50 % delež, še bolj pa na področju biotehnike in naravoslovja, kjer sta bila predvidena 35% oziroma 20% delež bistveno presežena. Na ostalih vedah so deleži sredstev za aplikativne projekte ob upoštevanju kvalitete projektov, ki je odločilno vplivala na odločitve strokovnih teles v postopku evalvacije prijav, v dosegu predvidenih deležev.

Graf št. 15: Delež sredstev, namenjenih za aplikativne projekte v projektih – po vedah

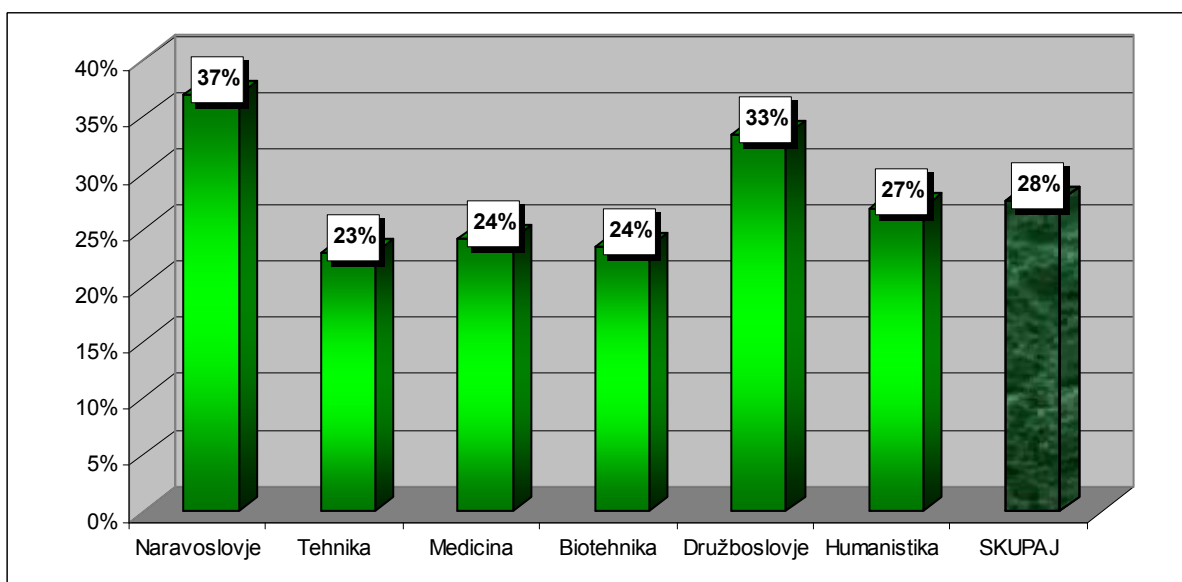
Na področju podoktorskih projektov ugotavljamo, da jih je bilo izbranih veliko, največ na področju naravoslovnih in tehniških ved (glej graf št. 13). Delež podoktorskih projektov znotraj vsake vede presega minimalni delež 10 %, določen z javnim razpisom. Največji delež podoktorskih projektov je na področju humanističnih ved (glej graf št. 16).

Graf št. 16: Delež podoktorskih projektov v odobrenih projektih – po vedah

V javnem razpisu je bil poseben pomen dan projektom, katerih vodje so mlajši doktorji (največ 10 aktivnih let po zagovoru doktorata). Iz grafa št. 17 izhaja, da je največji delež sredstev za projekte mlajših doktorjev na področju naravoslovnih ved (37 %), najnižji pa na tehniških vedah (23 %). V povprečju vseh ved znaša delež 28 %, kar je za 3% točke več, kot je bil predvideno z javnim razpisom.

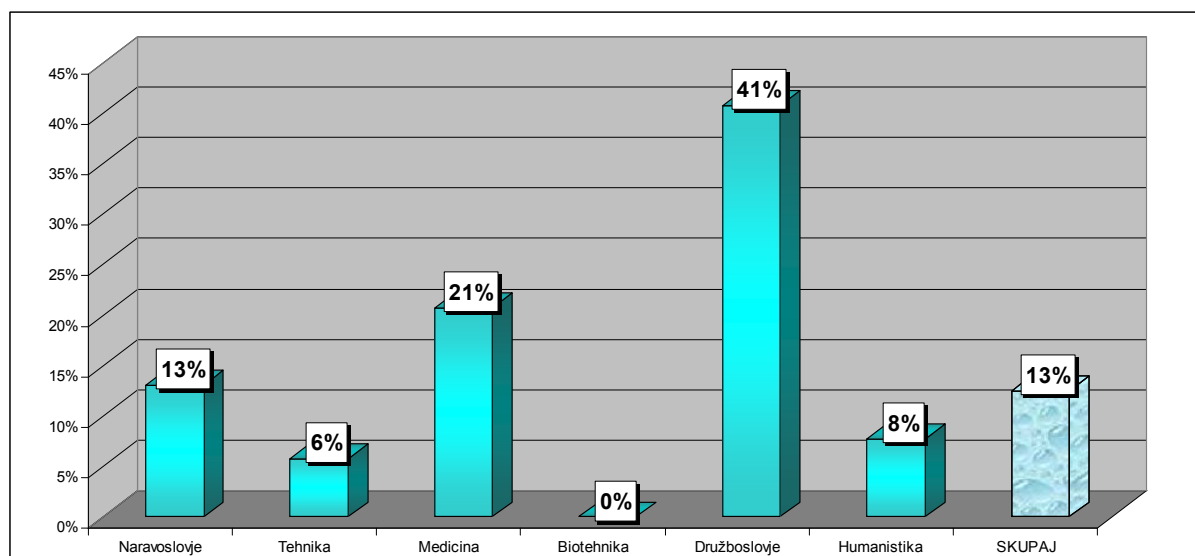
Graf št. 17: Delež sredstev, namenjenih za projekte mlajših doktorjev (10 let po doktoratu) v projektih – po vedah

V javnem razpisu je bilo tudi predvideno, da so projekti lahko odobreni tudi v višini 50.000 EUR letno. Projekti v višini 50.000 EUR se skladno z javnim razpisom praviloma dodelijo

prijavam, ki so na spodnjem robu seznama odobrenih. Iz grafa št. 18 je razvidno, da je bilo sredstev za take projekte odobrenih največ na področju družboslovja in medicine.

Graf št. 18: Delež sredstev, namenjenih za projekte v višini 50.000 € v odobrenih sredstvih – po vedah

V javnem razpisu je bilo predvideno, da mora vsak projekt obvezno vključevati prijavitelja in vsaj še eno ali več sodelujočih raziskovalnih organizacij, ki bodo skupaj izvajale najmanj 20% vrednosti projekta (razen v primeru, da je projekt odobren v vrednosti 50.000 EUR). Na podlagi izražene zahteve po povezovanju raziskovalnih organizacij, visokim odstotkom odobrenih aplikativnih raziskav z obveznim sofinanciranjem, podoktorskih projektov in projektov mladih doktorjev ter odobritvijo treh večjih projektov na podlagi predpisanih prioritet, ocenjujemo javni razpis kot uspešen.

Posebej pa je pomembno dejstvo, da so bili prvič odobreni projekti v sodelovanju z raziskovalci, ki delajo v tujih (avstrijskih) raziskovalnih organizacijah. ARRS je v postopku javnega razpisa nastopila kot "vodilna agencija", ki je opravila recenzijo projektov, avstrijska agencija FWF pa je v vseh treh primerih, s strani ARRS odobrenih projektov, upoštevala evalvacijo ARRS in odobrila sofinanciranje avstrijskega dela projektov. Navedeno je ključnega pomena za pospeševanje mednarodnega znanstvenega sodelovanja, ki dokazano povečuje raziskovalne dosežke, obenem pa uveljavlja evalvacijski sistem ARRS.